

24 lipca 2020 r.

Podmiot wnoszący:

Kamil Łagocki

Ministerstwo Finansów

Departament Prawny

ul. Świętokrzyska 12

00-916 Warszawa

P E T Y C J A

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach składam petycję w interesie publicznym, której celem jest podjęcie działań legislacyjnych w przedmiocie nowelizacji ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zwanej dalej u.p.e.a. oraz ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej k.p.c. w zakresie usprawnienia egzekucji z wierzytelności rachunku bankowego.

W zakresie ustawy z 17 czerwca 1966 r. – o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego wnioskodawca proponuje następujące zmiany:

- 1) nadanie nowego brzmienia art. 80 § 1 pkt 1 u.p.e.a. poprzez wskazanie, że bank powinien przekazać zajęte środki niezwłocznie (w związku z wejściem w życie ustawy z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104) wprowadzono termin 7 dni na przekazanie wyegzekwowanych środków na rachunek organu egzekucyjnego),
- 2) nadanie nowego brzmienia art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez przywrócenie jego treści sprzed wejścia w życie ustawy z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104), będącej konsekwencją postulowanego uchylecia art. 889² k.p.c.,
- 3) uchylecie art. 889² k.p.c. wobec nadania nowego brzmienia art. 31 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych w zakresie wydłużenia terminu na przekazanie

wyegzekwowanych środków z rachunku bankowego oraz rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej oraz nałożenia na komorników sądowych obowiązku badania przedawnienia egzekwowanego świadczenia

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach informuję, że wyrażam zgodę na publikację na stronie internetowej Ministerstwa Finansów mojego imienia i nazwiska. Stosownie do art. 6 ust. 1 lit a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w powyższym zakresie.

Kamil Łagocki

UZASADNIENIE

Celem niniejszej petycji jest odformalizowanie i usprawnienie egzekucji administracyjnej i sądowej poprzez nowelizację 80 § 1 pkt 1 u.p.e.a., art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. i uchylenie art. 889² k.p.c. Petycja, w przypadku zaakceptowania podnoszonych postulatów, wpłynie na zwiększenie skuteczności egzekucji, w tym należności alimentacyjnych oraz należności budżetu państwa z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.

Artykuł 889² k.p.c. został dodany ustawą z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104). Na mocy przytaczanej ustawy zmieniono również treść art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 80 § 1 u.p.e.a. poprzez wyłączenie obowiązku niezwłocznego przekazania zajętych środków na rachunek administracyjnych i sądowych organów egzekucyjnych. W uzasadnieniu ustawy wskazywano, że nałożenie na banki obowiązku wstrzymania się na 7 dni z przekazaniem środków sądowym i administracyjnym organom egzekucyjnym na skutek zajęcia ma umożliwić dłużnikowi podjęcie czynności zmierzających do obrony przed niezasadną egzekucją np. świadczenia przedawnionego. Należy podkreślić, że od 30 lipca 2020 r. przytaczany powyżej argument straci rację bytu. Na mocy ustawy z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 2070) od 30 lipca 2020 r. zmieni się treść art. 31 ust. 1 ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych w zakresie terminu przekazania wierzycielowi wyegzekwowanych środków z rachunku bankowego nie wcześniej niż w 7 dni i nie później niż w 14 dniu od ich otrzymania. Tym samym termin co najmniej 7 dni na podjęcie przez dłużnika czynności zmierzających do obrony przed egzekucją zostanie zachowany.

Podkreślenia wymaga ponadto, że na mocy art. 1 pkt 227 i pkt 231 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469) dodano odpowiednio art. 804 § 2 k.p.c. i art. 825 pkt 1¹ k.p.c. Wskazane przepisy wprowadziły przesłankę odmowy wszczęcia egzekucji oraz umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużnika w przypadku prowadzenia egzekucji przedawnionego świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym. Artykuł 804 § 2 k.p.c. nałożył ponadto na organ egzekucyjny obowiązek badania przedawnienia świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym. W ocenie wnioskodawcy, dodanie przytaczanych przepisów oraz obowiązywanie przepisów wyłączających spod zajęcia określone świadczenia wpływające na rachunek, w sposób kompleksowy zabezpieczają interesy dłużnika. Jedynie na marginesie należy wskazać, że stosunkowo prostej i mało czasochłonnej egzekucji z rachunku bankowego

można przeciwstawić skomplikowaną, czasochłonną, drogą oraz najbardziej dotkliwą egzekucję z nieruchomości. Jeśli więc wierzyciel będzie mieć możliwość szybkiego zaspokojenia się z majątku dłużnika, nie będzie zmuszony wybierać bardziej uciążliwych sposobów egzekucji.

Jedynie na marginesie należy zasygnalizować problem ze stosowaniem art. 31 ust. 1 u.k.s. w brzmieniu nadanym ustawą z 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 2070) od 30 lipca 2020 r. W myśl nowego brzmienia przytaczanego przepisu *należności wyegzekwowane z rachunku bankowego, rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową albo rachunku prowadzonego przez podmiot prowadzący działalność maklerską, uzyskane w wyniku pierwszej wpłaty dokonanej przez dłużnika zajętej wierzytelności, komornik przekazuje wierzycielowi nie wcześniej niż w 7 dniu i nie później niż w 14 dniu od dnia ich otrzymania. W takim przypadku przepisu art. 808 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się. Pozostałe wyegzekwowane należności komornik przekazuje wierzycielowi w terminie 4 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych i rentowych komornik przekazuje wierzycielowi wyegzekwowane należności niezwłocznie, niezależnie od sposobu ich wyegzekwowania.* Uchwalona zmiana art. 31 ust. 1 u.k.s. w zakresie terminu na przekazanie środków wyegzekwowanych z rachunku bankowego (w nowym brzmieniu również rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową oraz rachunku papierów wartościowych prowadzonych przez podmiot prowadzący działalność maklerską) była podyktowana albo dalszym zabezpieczaniem interesów dłużnika poprzez kolejne wydłużenie terminu na podjęcie czynności zmierzających do obrony przed egzekucją (przekazanie zajętych środków przez bank po upływie 7 dni oraz wstrzymanie się przez komornika od przekazania wyegzekwowanych środków wierzycielowi na 7 do 14 dni – łącznie 14 do 21 dni) albo była wstępem do uchylenia art. 889² k.p.c. Wydaje się, że intencją Ustawodawcy było raczej uchylenie art. 889² k.p.c., poprzedzone nowelizacją art. 31 ust. 1 u.k.s. oraz dodaniem art. 835¹ k.p.c., aby zbędnie nie wydłużać egzekucji z wierzytelności rachunku bankowego - najprostszego i najszybszego sposobu egzekucji oraz przenieść obowiązek banku na komornika w zakresie wstrzymania się z przekazaniem wyegzekwowanych środków.

Jedynie na marginesie należy wskazać, że dokonując nowelizacji art. 31 ust. 1 u.k.s. bez uchylenia art. 889² k.p.c., Ustawodawca nie wziął pod uwagę kilku czynników, które wbrew pierwotnym zamierzeniom, będą bardzo niekorzystne dla dłużnika. Wskazać tutaj należy na:

- sumaryczny wzrost zadłużenia wobec dalszego naliczania odsetek w okresie od wpływu wyegzekwowanych środków na rachunek komornika do momentu ich przekazania na rzecz wierzyciela, co jest szczególnie istotne przy egzekucji świadczeń pieniężnych o dużej wysokości nominalnej,
- wydłużenie postępowań egzekucyjnych, w szczególności poprzez swego rodzaju „upośledzenie” egzekucji z wierzytelności rachunku bankowego - najprostszego i najszybszego sposobu egzekucji, a jednocześnie na tyle dotkliwego, że bardzo często to właśnie dłużnikom zależy na jak najszybszym zakończeniu postępowania, w szczególności przy egzekucji niewielkich świadczeń;
obecne uregulowania mogą wywołać niezrozumienie, gdyż zarówno bank, jak i komornik będą zobligowani do wstrzymania się z przekazaniem zajętych kwot, co sztucznie przedłuży egzekucję i związane z nią dolegliwości dla dłużnika,
- możliwość wystąpienia sytuacji, w której kilka banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych jednocześnie przekazuje wyegzekwowane środki, które nie mogą być jednak od razu przekazane wierzycielowi.

Wobec powyższego, dalsze obowiązywanie art. 889² k.p.c. (po 30 lipca 2020 r.) jest bezcelowe. *Ratio legis* może być wewnętrznie sprzeczne z celami, które przyświecały pierwotnie Ustawodawcy. Z uwagi na postulowane uchylenie wskazanego przepisu, należy przywrócić ponadto brzmienie art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. sprzed wejścia w życie ustawy z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104) oraz zmienić treść art. 80 ust. 1 pkt 1 u.p.e.a. poprzez wskazanie, że zajęte środki powinny być niezwłocznie przekazywane na rzecz administracyjnych i sądowych organów egzekucyjnych.

Z tych względów niniejsza petycja jest konieczna i uzasadniona.